

En ny betygsskala

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2008/09:66 En ny betygsskala samt tre motioner väckta med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I propositionen föreslår regeringen en betygsskala med betygsstegen A, B, C, D, E och F som ska användas när betyg sätts inom det offentliga skolväsendet. Betygsstegen A–E betecknar godkända resultat och F betecknar icke godkänt resultat. Om underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte ges. Detta ska markeras med ett horisontellt streck i betygskatalogen. Betyget F och horisontellt streck ska dock inte användas i skolformer för elever med utvecklingsstörning. Regeringen redovisar också i propositionen vissa bedömningar om den nya betygsskalan och dess införande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Ny betygsskala	5
Övrig fråga	9
Reservationer	11
1. Ny betygsskala, punkt 1 (s)	11
2. Ny betygsskala, punkt 1 (v)	12
3. Ny betygsskala, punkt 1 (mp)	13
4. Utvecklingssamtal, punkt 2 (v)	14
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotionerna	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ny betygsskala

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om antalet betygssteg och deras beteckningar i en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:66 och avslår motionerna 2008/09:Ub9, 2008/09:Ub10 yrkandena 1, 2 och 4 samt 2008/09:Ub11.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. Utvecklingssamtal

Riksdagen avslår motion 2008/09:Ub10 yrkande 3.

Reservation 4 (v)

Stockholm den 29 januari 2009

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granlund (s), Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Mikael Damberg (s), Betty Malmberg (m), Agneta Lundberg (s), Christer Nylander (fp), Louise Malmström (s), Lars Hjalmered (m), Peter Hultqvist (s), Gunilla Tjernberg (kd), Thomas Strand (s), Ulrika Carlsson i Skövde (c), Mats Pertoft (mp), Göran Thingwall (m) och Amineh Kakabaveh (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2007 att vissa frågor om betyg, bl.a. en betygsskala med fler steg än i dag, skulle utredas (prop. 2006/07:1 utg.omr. 16 s. 101). Den 14 mars 2007 tillsattes en arbetsgrupp inom Regeringskansliet med uppdrag att utarbeta ett förslag till en ny betygsskala. Arbetsgruppen har redovisat sitt uppdrag i promemorian En ny betygsskala (Ds 2008:13). Promemorian har remissbehandlats.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att när betyg sätts inom det offentliga skolväsendet ska en betygsskala med sex betygssteg användas. Betygsstegen ska ges beteckningarna A, B, C, D, E och F. A–E ska beteckna godkända resultat och F ska beteckna icke godkänt resultat.

Om det till följd av en elevs frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som minst ska uppnås, ska detta markeras i betygskatalogen med ett horisontellt streck. Streckmarkeringen ska framgå av de betygshandlingar som utfärdas.

I särskolan och i vuxenutbildning för utvecklingsstörda ska dock betyg inte sättas på icke godkända resultat och betygssteget F ska inte användas. I dessa skolformer ska inte heller streckmarkering förekomma.

Nationella betygskriterier bör enligt propositionens förslag finnas för betygen A, C och E. Dessa kriterier bör precisera vilka kunskaper som krävs för att få dessa betyg. För att få något av betygen A, C och E bör kriterierna för betyget vara uppfyllda i sin helhet, förutom i de fall undantag kan göras enligt respektive skolformsförordning. Betyget D innebär att kriterierna för E och till övervägande del för C är uppfyllda. Betyget B innebär att även kriterierna för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Regeringen gör bedömningen att betygsvärdena för den nya betygsskalan betygssteg bör rymmas inom samma intervall som dagens betygsskala, nämligen 10–20. Betygsvärdet bör fastställas enligt en skala där betyget F ges 0, E ges 10, D ges 12,5, C ges 15, B ges 17,5 och A ges 20 i betygsvärde.

Statens skolverk kommer att få i uppdrag att se över nuvarande kursplaner och betygskriterier samt utarbeta betygskriterier för betygsstegen A, C och E i samtliga skolformer. Den nya betygsskalan avses införas i de olika skolformerna samtidigt med att nya kursplaner och nya betygskriterier börjar tillämpas för respektive skolform.

Utskottets överväganden

Ny betygsskala

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om antalet betygssteg och deras beteckningar i en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet.

Därmed avslår riksdagen motioner om andra betygsalternativ. Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Betyg regleras i 7 kap. 3–19 §§ grundskoleförordningen (1994:1194), i 1 a kap. 6 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor, 7 kap. 2–7 §§ särskoleförordningen (1995:206), i 8 kap. 3–19 §§ specialskoleförordningen (1995:401) samt för gymnasieskolan i 7 kap. 1–17 §§ gymnasieförordningen (1992:394), 2 kap. 9 §, 3 kap. 4 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor samt i 7 kap. 1–10 §§ förordningen (1994:741) om gymnasiesärskolan. Dessutom finns allmänna bestämmelser om betyg i SKOLFS 1994:1 och SKOLFS 1994:2.

Betyg är alltså förordningsreglerat. Förordningsändringar förutsätter normalt inte att dessa ändringar underställs riksdagen för godkännande. Regeringen har dock sedan tillkomsten av 1985 års skollag vid olika tillfällen återkommit till riksdagen för beslut om riktlinjer för betygssystemen (t.ex. i prop. 1994/95:85, bet. 1994/95:UbU6, rskr. 1995/96:136 vad gäller grundskolan, specialskolan och den obligatoriska särskolan samt prop. 1992/93:250, bet. 1993/94:UbU2, rskr. 1993/94:93 vad gäller gymnasieskolan och gymnasiesärskolan).

Efter att riksdagen fattat beslut i betygsfrågan blir dessa beslut bindande för regeringen vid utformningen av förordningsreglering om betyg. Införande av en ny betygsskala innebär alltså ändringar av förordningsregleringen.

Propositionen

Antalet betygssteg och deras beteckningar

Regeringen föreslår att när betyg sätts inom det offentliga skolväsendet ska en betygsskala med sex betygssteg användas. Betygsstegen ska ges beteckningarna A, B, C, D, E och F. A–E ska beteckna godkända resultat och F ska beteckna icke godkänt resultat.

Om det till följd av en elevs frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som minst ska uppnås, ska detta markeras i betygskatalogen med ett horisontellt streck. Streckmarkeringen ska framgå av de betygshandlingar som utfärdas.

I särskolan och i vuxenutbildning för utvecklingsstörda ska dock betyg inte sättas på icke godkända resultat och betygssteget F ska inte användas. I dessa skolformer ska inte heller streckmarkering förekomma.

Fristående skolor som motsvarar grundskolan eller den obligatoriska särskolan, och som har fått Skolverkets medgivande att sätta betyg enligt bestämmelser om betyg för det offentliga skolväsendet, ska tillämpa de bestämmelser som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet. Fristående skolor som motsvarar gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och har förklarats berättigade till bidrag ska ge betyg enligt bestämmelserna om betyg i motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet. Waldorfskolor som motsvarar gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan får dock utfärda ett intyg över utbildningen i stället för att sätta betyg.

Beskrivning av betygsstegen

Nationella betygsriterier bör enligt propositionens förslag finnas för betygen A, C och E. Dessa kriterier bör precisera vilka kunskaper som krävs för att få dessa betyg. För att få något av betygen A, C och E bör kriterierna för betyget vara uppfyllda i sin helhet, förutom i de fall undantag kan göras enligt respektive skolformsförordning. Betygsstegen B och D bör avgränsas av nationellt angivna kriterier för både närmast över- och underliggande steg. Betyget D innebär att kriterierna för E och till övervägande del för C är uppfyllda. Betyget B innebär att även kriterierna för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betygsstegen B och D bör användas när eleven uppfyller kriterierna för närmast underliggande steg och till övervägande delen kriterierna för nästa betygssteg. Vid användningen av betygsstegen B och D bör läraren således inte göra en bedömning som grundas på en kvantitativ sammanvägning av elevens kunskaper. Betygen B och D speglar i stället en kunskapsprogression där eleven har påvisbara och centrala kunskaper för närmast högre betyg, dvs. C respektive A, men där de ännu inte uppfyller samtliga kriterier för det högre betyget. Kunskapsutveckling sker dock inte linjärt. Vissa kunskapskvaliteter för högre betyg, eller väl utvecklad förmåga i ett eller flera avseenden, bör resultera i betyget B eller D.

Enligt regeringens mening ger detta system tillräckligt precisa betygssteg för att garantera en ökad likvärdighet i betygssättningen. Det är dessutom förenat med svårigheter att utarbeta tillräckligt definierade och nyanserade betygsriterier för de fem godkända betygsstegen. Ett system med nationellt angivna kriterier för samtliga godkända betygssteg skulle därför inte underlätta bedömningsarbetet. Med nationellt angivna kriterier för A, C och E som avgränsar de mellanliggande betygsstegen, är det rim-

ligt att lärarna, utifrån sin professionella kompetens, kan bedöma elevernas kunskaper. Nationella kriterier för betygsstegen B och D bör därmed inte utarbetas.

Regeringen skriver i propositionen att det är rimligt att lärarna, med nationellt angivna kriterier för A, C och E och utifrån sin professionalitet, kan bedöma elevernas kunskaper när det gäller betygsstegen B och D. Betyget F bör sättas om kriterierna för betyget E inte är uppfyllda. Betyget F bör användas både när det fortfarande är långt kvar för eleven att nå kunskapsmålen och när kunskaperna redan uppfyller vissa av kriterierna för betyget E. Utskottet delar regeringens bedömning.

Betygsvärde vid meritvärdering

Regeringen gör bedömningen att betygsvärdena för den nya betygsskalans betygssteg bör rymmas inom samma intervall som dagens betygsskala, nämligen 10–20. Betygsvärdet bör fastställas enligt en skala där betyget F ges 0, E ges 10, D ges 12,5, C ges 15, B ges 17,5 och A ges 20 i betygsvärde.

I nuvarande system ges Godkänt 10, Väl godkänt 15 och Mycket väl godkänt 20 i betygsvärde. Det maximala betygsvärdet blir således det samma som tidigare.

Det är dock viktigt att beakta att de nya betygsstegen inte helt motsvarar de gamla. Kriterierna för det högsta betyget A, liksom för C respektive E, ska vara uppfyllda i sin helhet, vilket innebär en viss skärpning. Elever som i dag får Mycket väl godkänt kommer därmed att få något av betygen A eller B. Regeringen menar att förslagets utformning uppmuntrar elever att anstränga sig mer och att de får en ökad motivation att nå bättre resultat.

Införandet av den nya betygsskalan

Statens skolverk kommer att få i uppdrag att se över nuvarande kursplaner och betygs-kriterier samt utarbeta betygs-kriterier för betygsstegen A, C och E i samtliga skolformer. Den nya betygsskalan avses införas i de olika skolformerna samtidigt med att nya kursplaner och nya betygs-kriterier börjar tillämpas för respektive skolform.

Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att utforma betygs-kriterier inom varje ämne. Regeringen anser också att det är viktigt att såväl elever som vårdnadshavare får information om vad som krävs för att nå godkända resultat för att göra därmed göra den nya betygsskalan tydlig för såväl lärare som elever och vårdnadshavare.

När det gäller tidpunkt för ikraftträdande av den nya betygsskalan är det regeringens ambition att den nya betygsskalan bör införas i gymnasieskolan och den gymnasiala vuxenutbildningen i samband med den kommande gymnasier reformen och de därmed reviderade kursplanerna. För grundskolan och motsvarande skolformer bör den nya betygsskalan införas samtidigt som nya kursplaner börjar tillämpas.

För övriga skolformer, t.ex. svenskundervisning för invandrare, förutsätter införandet av en ny betygsskala en översyn och revidering av befintliga kursplaner.

Regeringen gör bedömningen att det till följd av införandet av en ny betygsskala kommer att uppstå behov av genomförande- och kompetensutvecklingsinsatser. Dessa insatser föreslås ske efter att nya kursplaner med tillhörande betygskriterier utarbetats och beslutats för de olika skolformerna.

Motionerna

Socialdemokraterna framför i motion 2008/09:Ub9 sin uppfattning om betyg och betygskriterier. I motionen anförs att Socialdemokraterna för att skapa arbetsro i skolan vill ha en blocköverskridande politik när det gäller skolan och dess betygssystem. Socialdemokraterna accepterar den nya betygsskalan även om de anser att det finns frågetecken främst vad gäller tydliga nationella kriterier för betygsstegen. I motionen framförs att det oavsett antalet betygssteg måste finnas sakliga och tydligt formulerade nationella kriterier för varje steg. I motionen framförs också frågan om resultat av skolforskning har fått rimligt genomslag i utformandet av regeringens nya betygssystem. Socialdemokraterna accepterar betyg i årskurs 6.

Vänsterpartiet yrkar i sin följdmotion 2008/09:Ub10 yrkande 1 avslag på propositionen. I samma motions yrkande 2 anförs att betyg bör avskaffas och i motionens yrkande 4 att de graderade betygen bör ersättas med ett intyg på genomförd utbildning.

Miljöpartiet skriver i sin motion 2008/09:Ub11 att betygssystemet bör förändras, men är kritiskt till regeringens förslag. Miljöpartiet menar att fler betygssteg inte löser det grundläggande problemet med betygens otydlighet. Miljöpartiet är också kritiskt till att det bara ska finnas kriterier för tre av fem betygssteg, vilket man menar riskerar att leda till mer godtycke i betygssystemet. I motionen framförs vidare att elevernas rättssäkerhet måste stärkas genom en möjlighet att överklaga åtgärdsprogram. Skolan har ett ansvar för att förmedla kunskap och att sätta in extra resurser för elever med behov av stöd, vilket många gånger inte görs. Propositionens förslag om att införa betyget "icke godkänt" samt streck i betygsdokumentet gör detta angeläget.

Miljöpartiet framför också krav på en rätt för elever att få sina betyg omprövade. I motionen erinras om att betygssättning är myndighetsutövning samt att många organisationer och sammanslutningar står bakom ett sådant förslag som också föreslogs i Skollagskommitténs betänkande.

Miljöpartiet förespråkar betygsfria skriftliga omdömen som motiverar eleverna att lära sig mer. Betyg enligt dagens modell menar Miljöpartiet endast ska ges som slutbetyg i grundskolans årskurs 9 samt i gymnasiet för att fungera som urvalsinstrument för fortsatta studier och arbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motionsyrkanden från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utskottet menar att fler betygssteg innebär en ökad tydlighet i informationen till både elever och föräldrar genom att elevens kunskapsprogression tydliggörs. Förutsättningarna för att eleverna ska uppfatta betygen som rättvisa bör därför öka. Utskottet menar också att förslaget att minska avståndet mellan betygsstegen kan göra att elever motiveras att anstränga sig mer för att nå ett bättre resultat.

Utskottet menar att skolans kunskapsuppdrag sätts i fokus när en elev får betyget F eller streck i betygsdokumentet. Grundskolans ansvar ska även fortsättningsvis innebära att alla elever ska ges möjlighet att nå godkända betyg. Utskottet vill påminna om att skolan också har ett ansvar för att ge tydlig och fortlöpande information om bl.a. elevens skolsituation och kunskapsutveckling. Från och med innevarande läsår ska alla elever ha rätt att få skriftliga omdömen. Det är skolan som bestämmer hur dessa omdömen ska utformas. Skolan är skyldig att vidta åtgärder om en elev har svårigheter i skolarbetet och riskerar att inte nå kunskapsmålen. I sådana fall måste åtgärdsprogram upprättas. Av detta ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Därtill har regeringen, i syfte att stärka föräldrarnas rätt till information om hur det går för deras barn i skolarbetet, nyligen ändrat förordningsbestämmelserna om individuella utvecklingsplaner i de obligatoriska skolformerna (se t.ex. 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Övrig fråga

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om tillkännagivande om utvecklingssamtal.

Jämför reservation 4 (v).

Motionen

Vänsterpartiet anför i motion 2008/09:Ub10 yrkande 3 att utvecklingssamtalen bör bli ett obligatoriskt inslag även i gymnasieskolan. Motionärerna menar att eleverna i utvecklingssamtalen kan få en mer nyanserad och fullständig bild än vad betygen ger. Tillsammans kan elev, föräldrar och lärare formulera en individuell studieplan för att eleven på ett bättre sätt ska kunna använda sina resurser. Planen är också en bekräftelse på vad skolan åtar sig att göra för att möta den enskilda elevens specifika behov och önsningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

Utskottet vill erinra om att rektor enligt 7 kap. 19 § gymnasieförordningen ska se till att det ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal) minst en gång per termin.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ny betygsskala, punkt 1 (s)

av Marie Granlund (s), Mikael Damberg (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s) och Thomas Strand (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ub9 och avslår proposition 2008/09:66 och motionerna 2008/09:Ub10 yrkandena 1, 2 och 4 samt 2008/09:Ub11.

Ställningstagande

För att skapa arbetsro inom skolan vill vi socialdemokrater ha en block-överskridande politik när det gäller skolan och betygssystemen. Vi har under lång tid sökt att få regeringen intresserad av att hitta en sådan. Vi beklagar att den borgerliga regeringen har varit avvisande och i stället bedriver en djupt konfrontatorisk politik. Ett barn som går i skolan i tolv år kan få uppleva fyra olika regeringar med helt olika skolpolitik bara under sin skoltid, och det är inte rimligt. Lärare och elever måste få arbetsro och veta vad som gäller.

Betygsfrågan i sin helhet borde dessutom behandlas i ett sammanhang av regeringen för att bli överskådlig och inte styckas upp i olika förslag.

Socialdemokraterna accepterar att ytterligare betygsssteg införs. Vid sidan av det nuvarande betygssystemet har det informellt utvecklats mellansteg i betygsskalan. Elever, föräldrar och lärare ska veta vad som gäller. Ett rimligt sätt att klargöra och formalisera detta är att använda fler betygsssteg.

Regeringens förslag om bokstäver föranleder dock vissa frågor. En av dessa är vad ett betyg icke godkänt eller streck innebär för den skola som har gett betyget. Blir skolan i och med detta skyldig att sätta in resurser för att se till att eleven snarast når den första nivån för godkänt? För barnen i grundskolan råder skolplikt och då måste skolans skyldigheter klargöras. Varje barn måste få erforderliga kunskaper. Hur säkerställs detta i och med den nya betygsskalan?

Regeringens förslag innebär att endast betygsstegen A, C och E kommer att ha nationellt fastställda betygskriterier. För de mellanliggande stegen ska i stället en sammanvägd bedömning göras. Exempelvis ska betygssteg B ges när betygskriterierna för betyg C och till övervägande del betyg A är uppfyllda.

Socialdemokraterna avvisar detta förslag och menar att varje betygssteg ska ha nationellt fastställda betygskriterier, detta för att skapa säkra och likvärdiga förhållanden för elever och lärare. Det finns risk att det blir problem för de betygssättande lärarna om det inte finns nationella kriterier för varje betygssteg. Det ska vara tydligt för alla berörda vad som gäller.

Socialdemokraterna anser också att de av regeringen föreslagna förändringarna i betygssystemet kräver att lärare och blivande lärare ges utbildning. Denna utbildning måste omfatta allt från det nya betygssystemets mål och innebörd till den praktiska betygssättningen.

2. Ny betygsskala, punkt 1 (v)

av Amineh Kakabaveh (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ub10 yrkandena 1, 2 och 4 samt avslår proposition 2008/09:66 och motionerna 2008/09:Ub9 och 2008/09:Ub11.

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att betyg bör avskaffas. Betyg leder till en begränsad syn på hur kunskap utvecklas. Det går heller inte att sätta rättvisa betyg. Betyg bidrar till konkurrens och utslagning i samhället. De medverkar också till den sociala snedrekryteringen till högre studier. Vänsterpartiet vill därför ersätta de graderade betygen med ett intyg på genomförd utbildning när eleven nått upp till de kunskapsmål som finns angivna i läroplan och kursplaner.

Vänsterpartiet vill visserligen att betygen ska avskaffas, men anser trots detta att det kan finnas bättre och sämre betygssystem. Propositionens förslag till ny betygsskala hör till den senare kategorin, anser Vänsterpartiet. Ett grundläggande krav för ett betygssystem är att det är jämförbart och rättssäkert. Det är inte fallet med regeringens förslag eftersom två av betygstegen saknar nationella kriterier. Ytterligare ett krav man kan ställa på ett betygssystem är att det ska framgå klart vad betygen ska mäta, dvs. vilka målen är. Även i detta avseende brister propositionsförslaget eftersom frågan om skolans mål är under beredning och regeringen avser att åter-

komma med ett förslag om nya mål för såväl grund- som gymnasieskola. Riksdagen har med andra ord att ta ställning till ett ofullständigt förslag. Riksdagen bör därför avslå proposition 2008/09:66 En ny betygsskala.

3. Ny betygsskala, punkt 1 (mp)

av Mats Pertoft (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ub11 och avslår proposition 2008/09:66 och motionerna 2008/09:Ub9 och 2008/09:Ub10 yrkandena 1, 2 och 4.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att betygssystemet bör förändras. Problemet med dagens betygssystem ligger i att det gör anspråk både på att vara ett system för att ge elever och föräldrar information om hur eleverna presterar i skolan och att vara ett system för urval till gymnasiet och högskolan. Dessa två funktioner är helt olika till sin karaktär och faktiskt svårförenliga. Miljöpartiet tycker att dagens system fungerar relativt bra för urval till högre studier, men när det gäller den andra uppgiften så anser Miljöpartiet att det ligger mycket i den utbildningsvetenskapliga forskningens kritik mot betygen och är därför starkt kritiskt till dagens betygssystem.

Regeringens motiv för att införa ett nytt betygssystem är att man menar att det ger ”ökad tydlighet i information till elever och vårdnadshavare genom att kunskapsprogressionen hos eleverna bättre tydliggörs” och ”att minska avstånden mellan betygsstegen bör också öka elevernas motivation för att anstränga sig mer för att nå bättre resultat”. Fler betygssteg löser dock inte det grundläggande problemet med betygens otydlighet. Faktum kvarstår: En bokstav säger inte särskilt mycket om vad en elev kan, eller behöver lära sig mer av. En bokstav talar inte om vilken utvecklingspotential en elev har eller vilka svaga respektive starka sidor en elev har inom ett ämne.

Miljöpartiet anser att regeringens förslag också är problematiskt vad gäller likvärdighet. Förslaget rättar inte till några av de problem som finns med dagens betygssystem vad gäller orättvisor och snudd på godtyckliga bedömningar. Tvärtom ökar förslaget ytterligare risken för olikvärdighet genom att två av betygsstegen helt ska sakna betygskriterier.

Regeringen föreslår att betygsskalan ska gå från A till F med tillägget ”streck”. Av betygen för godkända resultat ska det bara finnas kriterier för tre av fem betygssteg. För betygen B och D ska inga kriterier finnas. Miljöpartiet anser inte att detta är acceptabelt eftersom det riskerar att leda till än mer godtycke i betygssystemet.

4. Utvecklingssamtal, punkt 2 (v)

av Amineh Kakabaveh (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ub10 yrkande 3.

Ställningstagande

Vänsterpartiet vill att utvecklingssamtalen blir ett obligatoriskt inslag även i gymnasieskolan. I utvecklingssamtalen kan eleverna däremot få en betydligt mer nyanserad och fullständig bild. Tillsammans kan elev, föräldrar och lärare formulera en individuell studieplan för att eleven på ett bättre sätt ska kunna använda sina resurser. Planen är också en bekräftelse på vad skolan åtar sig att göra för att möta den enskilda elevens specifika behov och önsningar. I samtalet kan också eleven lämna synpunkter på undervisningen och ge förslag till förändringar.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:66 En ny betygsskala:

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om antalet betygssteg och deras beteckningar i en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet (avsnitt 4.1).

Följdmotionerna

2008/09:Ub9 av Marie Granlund m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betyg och betygskriterier.

2008/09:Ub10 av Rossana Dinamarca m.fl. (v):

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2008/09:66 En ny betygsskala.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att betygen bör avskaffas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvecklingssamtalen bör bli ett obligatoriskt inslag även i gymnasieskolan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ersätta de graderade betygen med ett intyg på genomförd utbildning.

2008/09:Ub11 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betyg och betygskriterier.